VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVIII. évfolyam 5492. sz. | Szombat, 1962. november 3. | 4 oldal, 20 bani

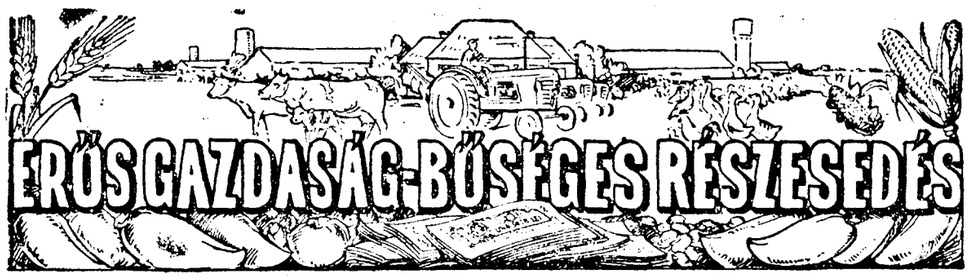

Nagy figyelmet forditanak a közös tulajdon gyarapitására

A horiai kollektiv gazdaság vezető tanácsa, a pártalapszervezet irányitásával állandóan szem előtt tartja pártunk utmutatását, hogy a kollektivista dolgozó parasztok életszinvonalának növekedése elsősorban a közös gazdaság gyarapitásától, erősitésétől függ. Ennek alapján szervezik, irányitják a munkát is.

A közelmultban, amikor a gazdaságban jártunk, meggyőződtünk arról, hogy a kollektivisták szorgalmas munkája nemcsak jó termést eredményez a homokos földön, hanem a közös gazdaság is egyre gyarapszik. Szinte szemlátomást sokasodnak az uj gazdasági épületek a község mellett. A közelmultban fejezték be egy sertésfiaztató, egy széneraktár, egy 5000 darab befogadóképességü baromfiól épitését és rövidesen elkészül egy 150 fő befogadóképességü szarvasmarha istálló épitése.

A horiai kollektiv gazdaságban az emlitett épitkezéseket ebben az évben végezték. Az előző években is számos hasznos épületet emeltek, amelyek mind a gazdaság előrehaladását, fejlődését szolgálják. A hat ácsból és tiz kőművesből álló épitőcsoport tagjai állandóan dolgoznak. Felcher János brigádfelelős irányitásával Ráber Jakab ács, Selner Antal, Reingruber Ferenc, Dittricher János kőművesek példamutató munkát végeztek.

Az épületek emelése azonban csak ugy hasznos, ha azokat idejében be is népesitik. E tekintetben sem panaszkodhatnak a horiaiak. Már szeptember elsejéig teljesitették szarvasmarha állományuk számbeli növekedésének évi tervelőirányzatát. Jelenleg a gazdaságban a szarvasmarha állomány 433, s ebből a fejőstehén 138. A sertéstenyésztésnél már szeptember elsején tullépték az előirányzatot, süldőknél 35-tel, az anyasertéseknél 4-el. Ezenkivül 950 juh, 4000 baromfi képezi még a gazdaság közös állattállományát. Mintahogy megtudtuk, a horiai kollektiv gazdaság vezető tanácsa elhatározta, hogy a 2000 darab tojó tyuk helyett 2700-at tartanak. Igy kivánják biztositani, hogy a jövő évben az ideinél sokkal nagyobb mértékben foglalkozzanak baromfitenyésztéssel.

A horiai kollektiv gazdaságban is meggyőződtek arról, hogy az állattenyésztésbe befektetett tőke az, amely a legnagyobb és az év bármely szakaszában biztos pénzjövedelmet hoz a gazdaságnak, a tagoknak. Igy például ebben az évben nem kevesebb, mint 505 ezer lej bevételre számitanak az állattenyésztésből. A gazdaság vezető tanácsa éppen ezért különös figyelmet forditott az állatállomány takarmányalapjának biztositására. Eddig 23 vagon szénafélét tároltak, amelyet megfelelő körülmények között raktároztak a téli időszakra, mégpedig ugy, hogy semmi se vesszen kárba. Ezenkivül 1152 tonna csöveskukoricát, 251 tonna kukoricaszárat silóztak, 32 vagon szemes abraktakarmányt tároltak, amelyből 26 vagon kukorica, a többi árpa, zab és borsó. Mintegy 30 vagon cukorrépaszelet tárolásával is hozzájárulnak a takarmányalap biztositásához.

A horiai kollektiv gazdaságban ebben az évben az osztha-tatlan alapot 2,301.600 lejre irányozták elő. Október elsejéig ez az összeg már elérte a 2,276.557 lejt. Tehát a gazdaság vezető tanácsa az év folyamán megfelelő figyelmet forditott arra, hogy célkitüzésüket megvalósitsák. A tények igazolják, hogy a közös tulajdon gyarapodása a tagság jólétének biztos forrása.

A növénytermesztés és az állattenyésztés mellett, a jövő évben a horiai kollektiv gazdaságban még nagyobb figyelmet forditanak az öntözött konyhakertészet fejlesztésére. Az ez évi 18 hektár helyett 30 hektáron öntöznek konyhakerti növényeket. Ebből 20 hektáron öntözött korai burgonyát termesztenek. Ugyanakkor az 1600 négyzetméter hajtatott uborka helyett, a jövő évben már 2500 négyzetméteren termesztik ezt az igen jövedelmező konyhakerti növényt, amely ebben az évben az emlitett területről 98.000 lej bevételt biztositott.

A horiai kollektiv gazdaságban alapos körültekintéssel, szorgos munkával járulnak hozzá azon feladatok megvalósitásához, amelyeket pártunk III. kongresszusa tüzött ki a mezőgazdaság fejlesztését illetően: több gabonát, hust termelni, erősiteni a közös gazdaságot, a kollektivisták jólétének forrását.

G. I.

150-ből 134

A December 30 gyár vezetősége, az üzem szüntelen technikai fejlesztése érdekében különös gondot fordit a müszaki-szervezési intézkedési terv előtrányzatainak valóraváltására. Ennek tulajdonitható, hogy ez év folyamán a tervbe foglalt 150 célkitüzés közül eddig nem kevesebb, mint 134-et valósitottak meg, holott októberi határidővel mindössze 128 munkálat szerepel a célkitüzések sorában.

A gyakorlatbaültetett fontosabb müszaki-szervezési intézkedések közül megemlitjük a következőket: az oxigénes vizzel történő, valamint az ugynevezett összetett fehérités eljárás kisérleti kidolgozása és ipari méretü alkalmazása; a fonóda müszaki felszerelésének ujracsoportositása, a gépek és berendezések üzemeltetési állapotától és tipusától függően; három szállitókocsi előállitása, amelyek bevetőszálakat tartalmazó csévékkel látják el az automata szövőgépeket és egyebek.

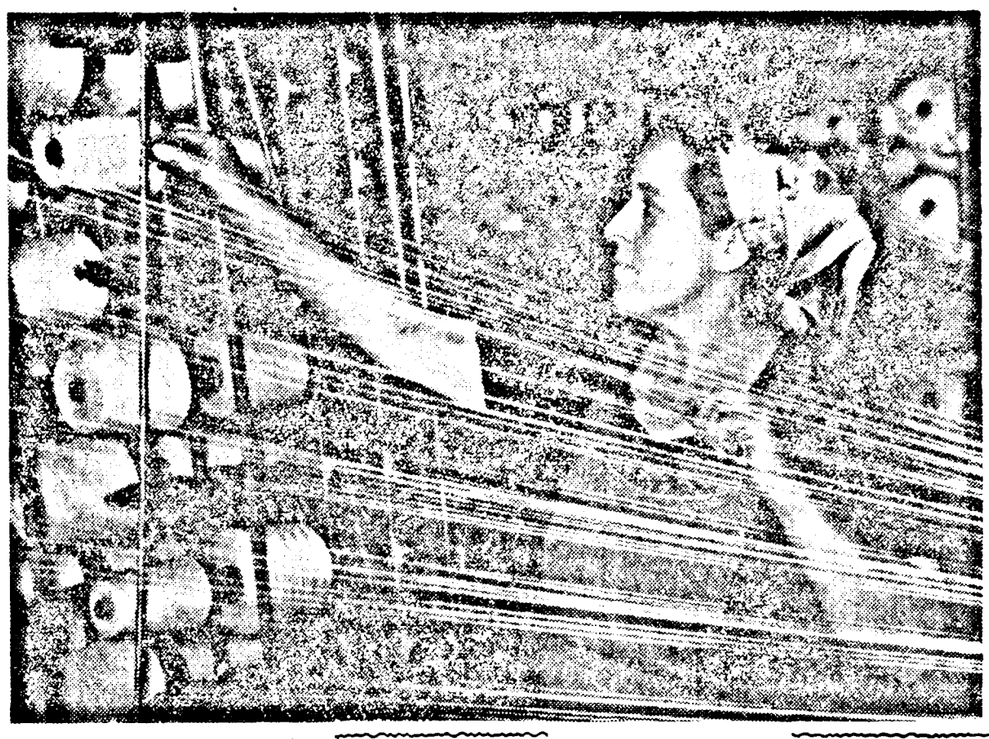

Figyelmes, hozzáértő munkát igényel a fonalvetés. Ilonca Florica, a Vörös Trikó gyár élenjáró dolgozója példamutatóan tesz eleget termelési feladatának. Korszerü Textima gépén kiváló eredményeket ér el: havi tervét 25 százalékkal haladja tul és munkájának minősége kitünő.

A NAGY BARÁTSÁG hónapja

Érdekes előadás

Csütörtökön, a Szerszámgépgyárban a Román-Szovjet Barátsági Hónap alkalmával érdekes előadást tartott Damian Ioan mérnök, aki számtalan érdekes adatot közölt a szovjet technika különböző vivmányaival kapcsolatban. Különösen sok szó esett a leningrádi szerszámgépgyárról. Az egybegyülteket érdeklődéssel hallgatták a számukra különösen figyelemre méltó előadást.

Mezőgazdasági szakkérdésekről

Vingán, a napokban a Román-Szovjet Barátsági Hónap alkalmával előadást tartanak. A kollektiv gazdaság tagjai különös érdeklődéssel készülnek erre, hiszen az előadás tematikáját a különböző mezőgazdaságban használatos agrotechnikai módszerek képezik.

Úti élményekről

tart előadást vasárnap délelőtt az ARLUS Arad-városi bizottságának székházában Kiss Margit tanárnő. A Barátság vonatával tett több napos kirándulás élményei még élénken élnek emlékezetében és igy az előadás érdekesnek, változatosnak igérkezik.

Ugyancsak vasárnap 18 órai kezdettel zenei estet rendeznek a barátsági hónap alkalmával.

Telik az éléskamra

Az ősz a bevásárlások ideje. Megnövekszik ilyenkor az üzletek, a piacok forgalma. S fokozatosan megtelnek az éléskamrák a télirevalókkal. S majd mikor kint jeges szél száguld végig, a gondos házasszonyoknak csak az éléskamráig kell menniük...

Igen, telik az éléskamra, szükebb és tágabb értelemben. Igy a város éléskamrája is. Naponta vagonszámra érkeznek a burgonyaszállitmányok. A vasuti rendező pályaudvar egyik sarkát a burgonyaszállitók vették birtokukba. Kell a hely a naponta bejutó 15—20 vagonnyi burgonyának, ami lassan hegyekké formálódik. Pedig az itt látható sok tehergépkocsi szorgalmasan szállitja ezt a kedvelt téli táplálékot a raktározó helyiségekhez, illetve az eladó központokhoz.

A szállitó vállalat és a különböző üzemek tehergépkocsijai sorakoznak a burgonyahegyek hosszába. Szaporán megtelik valamennyi. A gépkocsik egy része a vermek felé robog, — ahol az Aprozar Helyi Kereskedelmi Szervezet tárolja a téli burgonya tartalékot, — a többit pedig az eladó központok felé irányitják: üzletekbe, eladó bódékba, a vállalatok közelében létesitett átvevő egységekhez. Igy telik városunk nagy éléskamrája és külön-külön minden család téli tárolóhelyisége — az éléskamra is.

R. G.

Rövidén

ÜNNEPI GYŰLÉSEK

A Szovjet-Román Baráti Társaság egyik megalapitója, a Krasznij Proletarij nyomda osztályain a napokban ünnepi gyüléseket tartottak, a szovjet-román barátság köszöntésére. Alekszandra Rotanova, a Szovjet-Román Baráti Társaság vezető tanácsának tagja, a nyomda pártszervezetének titkára és Ljugymila Drozdova mérnök romániai élményeikről beszéltek a munkásoknak és részletesen ismertették a Scinteia Háza nyomdaipari kombinát tevékenységét.

Az 1. számu golyóscsapágy üzemekben — amely szintén a Szovjet-Román Baráti Társaság megalapitói közé tartozik — országunkban járt szovjet mérnökök és technikusok beszéltek.

A Krasznaja Presznya betonelem üzemekben — a Szovjetunió legnagyobb ilyenszerü vállalatában —, a Lenin kémiai középiskolában és az Orvostudományi Akadémián ünnepi gyüléseket szenteltek a szovjet-román barátságnak és hazánk életét ismertető fényképkiállitásokat rendeztek.

Jerevanban, Szovjet-Örményország fővárosában Dzsagarian professzor, az orvostudományok doktora, aki tagja volt a Barátság Hónapja alatt országunkban járt szovjet küldöttségnek, felszólalt a szovjet-román barátságnak szentelt gyüléseken és elmondotta tapasztalatait az országunkban folyó tudományos tevékenységről.

A gruziai rusztavi Fémipari Kombinátban Avtandil Abutidze, a kommunista munka élenjárója, aki szintén részt vett a fenti küldöttségben, ünnepi gyülésen beszélt a romániai fémipari munkások tevékenységéről és nehéziparunk eredményeiről.

Legújabb

ek jelentős események, hirek, jelentések, események, híre

Kulturális seregszemle

Ezekben a napokban számos kimagasló kulturesemény szinhelye volt a November 7, valamint a December 30 gyárak klubja. A November 7 gyár klubjában találkoztak a könyvtárak munkaközösségei — igy a többi között a December 30, a Vasuti Fütőház, a November 7. a Gépjavitó Üzem és más üzemi könyvtár dolgozói — hogy seregszemlét tartsanak az elmult időszakban végzett munka felett. A December 30 gyár üzemi klubjában pedig a különböző kulturegyüttesek amatőr müvészei találkoztak, a többi között az Artex, a Precizia, a Vremuri Noi, a Higiena, a Muncitorul Pielar termelőszövetkezetek mükedvelői is.

★ ★

Tegnap, pénteken fejeződött be a kulturális seregszemle első fázisa. A tanügyi szakszervezet kulturtermében a délutáni órákban ismét egyes üzemi könyvtárak dolgozói találkoztak. Igy a többi között a Cukorgyár, a Refacerea, a Fierarul, a Libertatea, az ILLA, az ujaradi gép- és traktorállomás, az Állami Filharmónia és más könyvtárak munkaközösségei. Különösképpen figyelemre méltó az itt bemutatott mese-est, amelyet az ILLA szervezett.

Kigyült a fény

Tegnap este Majlát községben — jelentették telefonon — kigyult a villanyfény. Eddig 60 házban készitették el a villany bevezetéséhez szükséges munkálatokat.

A kulturotthonban megtartott gyülésen Kurilla Péter elvtárs, a néptanács elnöke beszédet mondott, melyben ismertette a község eddigi fejlődését.

Bélyeg újdonságok

A bélyeggyüjtők szaküzletébe az utóbbi időben sok szép hazai bélyegujdonság érkezett. Ezek nagyrésze sorozatot képez vagy pedig egy-egy sorozat kiegészitését szolgálja. Igy például a sportsorozathoz emlékbélyeg érkezett az 1962-es ifjusági labdarugó találkozóról, valamint a női kézilabda világbajnokságról. Uj sorozatok érkeztek mint: a nyolc darabból álló sporthorgász, a kilenc darabból álló román tudósok és kutatók, valamint a gyermekek életét megelevenitő 6 darabból álló sorozat. Három bélyeg pedig az ürhajósok sikereivel kapcsolatos emlékbélyeg sorozatot egésziti ki.

Az állatok takarmányalapjának biztosításáért

A szentmártoni kollektiv gazdaságban nagy figyelmet forditottak az állatállomány gyarapitására. Rajoni viszonylatban ebben a gazdaságban a legnagyobb a 100 hektárra eső állatállomány száma. Éppen ezért a gazdaság vezető tanácsa mindent elkövet, hogy a megnövekedett állatoknak a tél idejére elegendő és jó minőségü takarmányt biztositson. Eddig több, mint 1700 tonna silókukoricát vermeltek. A közelmultban a gazdaság elnöke az egyik szakkönyvben arról olvasott, hogy a vegyesen készitett, különböző növényi hulladékokból előállitott siló is igen hasznos a takarmányozásra. Ennek alapján láttak hozzá a paradicsomszár, az őszi káposztalevelek, valamint a kukoricaszár és répaszelet keverék silózásához. Az emlitett eljárás alapján mintegy 3 vagon silót készitenek még a szentmártoniak, hogy ezzel is növeljék a takarmányalapot.

Az aradi butorgyár száraz csiszoló részlegén dolgozik Heinrich József ifjumunkás. Amellett, hogy előirányzatát rendszeresen tulszárnyalja, kiváló minőségü munkát végez.

(Kelen Ferenc felvétele)

Bővül a választék, javul a minőség

Országszerte igen kedveltek az aradi Progresul helyipari vállalat szemüvegrészlegének termékei: mind a gyógyszemüvegkeretek, mind a napszemüvegek is. A részleg dolgozóinak a minőség állandó javitásával, az igényes kidolgozással és nem utolsó sorban a választék bővitésével sikerült elérniök, hogy ma már keresik az üzletekben termékeiket. Erről a népszerüségről tanuskodnak a vállalathoz érkező dicsérő levelek, amelyekről olyan büszkén beszélnek a dolgozók. De még nagyobb örömet jelent számukra a reklamációk teljes hiánya. Sem az elmult esztendőben, sem az idén nem érkezett cimükre reklamálás. És ők azt szeretnék, hogy ilyen eset ne is forduljon elő soha. Hiszen erre kötelezi őket vállalatuk védjegye.

Jelenleg a választékok száma 18: gyógyszemüvegkeretek és napszemüvegek, különböző méretekben, formákban. A jövő esztendőben az egyre növekvő igények kielégitése érdekében ujabb hat modellel bővül a választék, melyeknek mintadarabjait elküldték a bukaresti IV. Áruminta kiállitásra. Bizonyára a régebbi szemüvegek mellett ezek is elnyerik a vásárlók tetszését.

A választékterv bővülése mellett jelentős mértékben, — nem kevesebb mint 70 százalékkal — növekszik a termelés is. Ez arra kötelezi a részleg munkaközösségét, hogy már most megkezdje az előkészületeket a jövő évi tervfeladatok maradéktalan teljesitésének biztositása érdekében.

A gyári védjegy kötelez

Bote Aurelia mérnöknő a részleg fiatal vezetője elmondotta, hogy ezirányban már megtették a legszükségesebb intézkedéseket.

— Intézkedtünk a zökkenőmentes nyersanyagellátás érdekében, ami igen fontos, különösen ha figyelembe vesszük a termelés nagyarányu növekedését. Már eddig több kisgépesitést alkalmaztunk a gyártási folyamatban, melyek hozzájárulnak a termelékenység növeléséhez. Igy például gépesitettük a szemüvegszárat a kerettel összefogó diszitőlemezecske csiszolását, valamint a keretek gömbölyitését és marását is. A kisgépesitéseken kivül, ujabb szerszámokat és matricákat készitettünk. Tervbe vettük uj gépek üzembehelyezését, amelyek jelentősen emelik a termelékenységet, tehát hozzájárulnak a megnövekedett feladatok valóraváltásához.

Nem tévesztik szem elől továbbra sem a minőség javitásának fontos problémáját. Megerősitették a minőségi ellenőrző szolgálatot, összesen öt elvtárs dolgozik ebben a felelősségteljes munkakörben. Más elfoglaltságuk nincs, hanem kizárólag a termékek minőségének ellenőrzésével foglalkoznak.

Figyelembe véve a megnövekedett feladatokat és a minőség kérdését, felszereltek egy száritót, a celluloid lemezek teljes száritása érdekében. Ezeknek a lemezeknek csak nagyon csekély a megengedett nedvességtartalma. Ha azt tullépik — vagyis a száritás nem megfelelő — a technológiai folyamat közben a kereten nem kivánt elformátlanodások, elváltozások jönnek létre, ami kihatással van a minőségre. A száritó felszerelésével lehetőségük van az ilyen esetek teljes kiküszöbölésére.

A jövő évi mennyiségi és minőségi feladatok maradéktalan teljesitésért, amint látjuk már megtették az első lépéseket. Mindez biztositék arra nézve, hogy továbbra is jó eredményeket érnek el.

Mandits Katalin

Szorgalmas munkaközösség

Állandóan nagy a sürgés-forgás a pécskai fogyasztási szövetkezet fém, háztartási és vegyipari cikkeket árusitó üzletében. Szinte kézből-kézbe jut az ajtókilincs. Jönnek-mennek a vásárlók. Ki rádiókészüléket, vagy mosógépet, ki butort vagy edényeket, különböző festéket vásárol. Többen — természetesen motorkedvelők — szemlélik a motorkerékpárokat. Majd határoznak, és elhangzik a „kérem a számlát kiállitani". Fizetnek. Ezután pedig a fekete, barna, zöld vagy piros szinü motor a boldog tulajdonos birtokába kerül.

Siclovan Francisc elvtársat, az üzlet vezetőjét kértük meg: mondja el néhány szóval, milyen teljesitményt értek el a harmadik negyedévben, valamint október hónapban. Először is arról beszélt: az üzlet munkaközössége mindent elkövetett annak érdekében, hogy a nagyszámu vásárlóközönséget gyorsan, figyelmesen és pontosan kiszolgálja. Erről tanuskodik egyébként a panaszkönyv is, amelybe a harmadik negyedévben egyetlen panaszt sem jegyeztek be a vásárlók.

A továbbiak során még azt is megtudtuk, hogy a harmadik negyedévben a tervben előirányzott 1.100.000 lej helyett 1.260.000 lej értékü árut adtak el. Ebben az időszakban a többi között 54 rádiókészüléket, 18 motorkerékpárt, 6 hütőszekrényt, 85 kerékpárt, 15 mosógépet, 10 kombinált-, 33 hálószoba- és 30 konyhabutort árusitottak.

E szorgalmas kis munkaközösség nemcsak az emlitett időszakban ért el kimagasló eredményeket, hanem az elmult hónapban is. Bizonyiték erre az, hogy október 25-ig 63.000 lejjel szárnyalták tul eladási terveiket. A megvalósitásokhoz valamennyien, de különösen Siclovan Francisc üzletvezető, Dragos Liviu és Tóth Tamás elárusitók járultak hozzá.

IMSz bizottságot választottak

A elmult napokban a Vajgyár ifjumunkásai ünnepi hangulatban gyültek egybe a gyönyörüen feldiszitett Vörös teremben, hogy részt vegyenek az IMSz szervezet beszámoló és vezetőségválasztó közgyülésén. A beszámolóból, amelyet Barboi Ioan elvtárs, az IMSz szervezet titkára terjesztett elő, kitünt, hogy a fiatalok tevékenyen hozzájárultak a tervfeladatok megvalósításához, a gazdasági sikerek eléréséhez. Ugyanakkor számos felszólaló kiegészitette a beszámolót és javaslatokat terjesztett elő az IMSz munka magasabb szinvonalra való emelése céljából.

A beszámoló és a felszólalások elhangzása után sor került az uj IMSz bizottság megválasztására. Barboi Ioan elvtársat ez alkalommal negyedszer választották meg az IMSz bizottság titkárává.

Jivan Ana,
levelező

A szőlőhegyek lábánál

Ott, ahol a bánsági sikság összeölelkezik a sárguló világosi szőlőhegyekkel, a sok évszázados multra visszatekintő világosi vár tövében huzódik meg a pankotai Răsăritul butorgyár. Jelképes ez a név. Hisz amikor a nap vörös korongja előbukik a hegyek mögül, első sugarai a gyár füstölgő kéményeire esnek.

A hatalmas gyárépület földszintjén található a gépmühely. Legelőször ide érkezik a megmunkálandó anyag. A maró, gyalu, furó és más gépek pillanatok alatt elkészitik a székekhez szükséges különböző alkatrészeket. Itt, ebben a korszerü csarnokban dolgozik Ilies Vasile kommunista is, aki havi előirányzatát jóval tulszárnyalja és kiváló minőségü alkatrészeket készit.

A leszabott, gyalult, kerekitett székalkatrészek máris utaznak kiskocsin egy másik műhelybe, a hajlitó részlegre. Itt a munkások ingujjra vetközve dolgoznak, hisz meleg van. A dohogó kazánok és hajlitó készülékek közt fürgén, frissen, mozognak az emberek. Az alagutakban, ahogy itt nevezik, kiskocsikon szállitják az alkatrészeket a száritóba.

A készen hajlitott alkatrészek ujabb, rövid utat tesznek a szereldébe. Itt modern gépek és felszerelések segitségével pillanatok alatt kész a szék, ahonnan egy emelettel feljebb, a grundoló részlegre kerül.

A három részből álló csarnokban jóformán csak ifjumunkások dolgoznak, akik a szocialista verseny keretében harcolnak a minőség javitásáért és az önköltségi ár csökkentéséért. A munka brigádok közül a mult hónapban a Litmann Ana vezette 1-es számu 16 tagból álló brigád érte el a legszebb eredményt. Tervüket 132 százalékban teljesitették. Szorosan mellettük halad Rusu Elena által vezetett 15 tagból álló 3-as számu brigád is. Előirányzatukat a mult hónapban ők is 132 százalékban teljesitették és kiváló minőségü munkát végeztek.

Tovább megyünk a csiszolókhoz. A levegőt a lakk émelygős szaga tölti meg. A munkapadok mellett hatalmas garmada szék. Egyik részük még matt, másik pedig már fénylik az ablakokon beáradó napfényben. Itt is jórészt fiatal lányok és asszonyok dolgoznak. Olyan otthonosan mozognak ezekben a világos csarnokokban, mint odahaza konyhájukban.

— Miért nem nézett meg bennünket jó pár évvel ezelőtt. Látta volna hogyan dolgoztunk! Nézzen csak ki az ablakon: Itt is, ott is épitkezés. És ha két-három év mulva jön, akkor nem ismer rá gyárunkra — mondta az egyik idősebb munkásnő.

A részleg legjobb brigádja felől érdeklődtem. Megtudtam, hogy a négy munkabrigád közül legjobb a Resiga Elisabeta IMSz tag vezette 2-es számu. Ez a kis munkaközösség a mult hónapban előirányzatát 127 százalékban teljesitette és jelentős értékü megtakaritást eszközölt.

A vállalat minden egyes dolgozója arra törekszik, hogy minél többet és jobbat gyártson és csökkentse termékeik önköltségi árát. Az év folyamán elért eredmények szemléltetésére csak néhány adatot említünk. Igy az év kilenc hónapjában az össztermelési tervet a vállalt 101 százalékkal szemben 104,31 százalékra teljesitették, mig az árutermelési tervet a vállalt 101 százalék helyett 104,64 százalékban valósitották meg. Szép eredményeket értek el az önköltségi ár csökkentése terén is. Az év elején vállalták, hogy a termékek önköltségi árát 37.500 lejjel csökkentik. Vállalásukat jelentősen tulteljesitették. A tervenfelüli jövedelemnél is ugyanilyen szép sikerekről számolhatnak be. Vállalták, hogy terven felül 113.000 lej jövedelmet biztositanak a vállalatnak. De vállalásukat az év kilene hónapjában már 500.000 lejre teljesitették.

Ezek a számok mindennél meggyőzőbben tanuskodnak a pankotai Răsăritul butorgyár munkaközösségének jó munkájáról.

Kovács Sándor

Két bemutató között

A nagyteremből zsibongás szivárgott ki. Az első sorokat már elfoglalták. A bejárat előtt ismét autobusz fékezett. Ujabb szinházlátogatók érkeztek. Négy-ötéves apróságok élvezték az utazást és most a szinház tartogat számukra kedves meglepetést. A December 30 és a November 7 gyárak dolgozóinak gyermekei jöttek a kicsinyek szinházába.

A zsivajgó sereg birtokba vette az egész termet. Csakhamar elsötétedett a nézőtér és megkezdődött az előadás. Már a legelején bonyodalmak adódtak, eltünt a cirkusz idomitott mackója. Félnek, rettegnek a jámbor bundástól, csak Fips, a bátor kisfiu közeledik a mackóhoz... Kacagás, őszinte tetszésnyilvánitás hangzik innen is — onnan is. Talán ennél nagyobb jutalmat nem is kaphatnának a bábosok.

Nemrégen nyitott ismét kaput a bábszinház, a gyermekek birodalma. A Fips si ursul la cire cimü bábjáték kisebbek és nagyobbak számára egyaránt érdekes. Óvodásokat, sőt iskolásokat egyformán lekött. Az utolsó rész cirkuszjelenete jól sikerült. Talán ez aratta a legnagyobb elismerést. Ezt a bábjátékot az elmult évad végén mutatták be, igy legtöbb gyermek csak az uj évadban nézi meg. A változatos müsorra törekvés tapasztalható már most, az évad első heteiben.

Az egyik elmult vasárnap délelőtti előadás izzó hangulata premiert igazolt. Egy csehszlovák bábjátékot mutattak be: Holnaricli cimmel. A meséje egyszerü. Diszletei olyanok, mintha gyermekkéz rajzolta volna. Minden esetre sikerült teljeset, egészet alkotni.

De alig huzták össze a függönyt az előző bemutató után, a bábosok már ujabbal készülnek. Frangopol Cristian rendező mondotta el, hogy még ebben az esztendőben két premierre kerül sor: kétrészes bábjáték bemutatására. Cime: Ursuleții veseli. A bábok már megszülettek, megkapták ruháikat, sőt már élnek is. A bábosok fürge ujjain függő zsinorok beidegzett mozdulatokra „szoktatták" a bábokat. A sorozatos próbák után most már a zene is bekerült a játékba. Most az állami szinház müvészeinek kitünő szövegmondását veszik magnetofonra. Ugyanis a müvészek mondják ki a babák „gondolatait". Igy alkot egészet ez a bábjáték, amelynek első részét november első felében mutatják be. Egy hónappal később kerül szinre a második rész.

A kulisszák, a műhelyek titkaiból is elárulunk egy keveset. Itt is bemutatóra készülnek, egy távolabbi premierre. Most formálják, faragják a Hófehérkét, a gonosz királynőt, az immár klasszikussá vált Grimm mese többi alakját. A rajzokat nézzük és biztosak vagyunk abban, hogy ezek a bábok ismerősként jelennek meg a miniatür szinpadon.

A Prichindel bábszinház tehát nem marad adós. Két bemutató között tett rövid látogatás igazolja, hogy premierekben nem lesz hiány. A hetenként megtartott 7—8 előadás változatos és élményekben gazdag lesz. A szinház aradi közönsége, a pankotai, a mácsai, a kürtösi gyerekek müvészi értékü bábjátékot láthatnak majd hétről-hétre, napról-napra.

Reicher Éva

Az IPMS Gravura gyárban szép kivitelezésü alpacca tálcákat készitenek. Képünkön Pajtás Edit és Berenczkó Margit látható ezüstözés közben.

HOL SZÓRAKOZZUNK

Szimfonikus hangverseny

Az aradi Állami Filharmónia szimfónikus zenekara szombaton, november 3-án este 8 órakor tartja a Kulturpalotában az évad ötödik hangversenyét.

Müsoron: Enescu I. rapszódia; Beethoven V. Esz-dur zongoraverseny; Glinka: Kamarinszkaja; Csajkovszkij: Vonós-szerenád.

Vezényel Jan Hugo Huss, **közreműködik** Silvia Serbescu, érdemes müvész, állami dijas (Bukarest).

Vasárnap, november 4-én délelőtt 11 órakor ifjusági hangverseny.

★

A Román-Szovjet Barátság Hónapja keretében az aradi Állami Filharmónia „A Nagy Barátságot énekeljük" cimmel a capella hangversenyt tart vasárnap, november 4-én este 8 órai kezdettel a Kulturpalotában.

Müsoron: Mokrouszov, Coval, Szvesnyikov, Botez, Vestan, Paceag, Goian, Ursu, Jegorov, Szokolov, Novikov, stb. kórusművel. Vezényel: Paul Paradenco.

A színház bemutatja

SZOMBATON, november 3-án este fél 8 órakor: Indrăzneala. (A-bérlet).

VASÁRNAP, november 4-én délután fél 4 órakor: O scrisoare pierdută. (Bérlet szünet); este fél 8 órakor: Indrazneala (B-bérlet).

A MOZIKBAN vetitik

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: Déli szél. NICOLAE BĂLCESCU filmszinház: A hirhedt 702-es. IFJUSÁGI filmszinház: A faljáró ember. HERBÁK JÁNOS filmszinház: A fehér hajcsat. I. L. CARAGIALE: filmszinház: A mesebeli kastély. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): A kétéltü ember. SOLIDARITATEA filmszinház (Gáj): Kristálypalota. MAKSZIM GORKIJ filmszinház (Mikelaka): Két szerelem között. ILIE PINTILIE filmszinház (Mosóczy-telep): Az elvesztett fénykép. DECEMBER 30 üzemi filmszinház: Elloptak egy bombát.

A Prichindel bábszinházban

VASÁRNAP, november 4-én délelőtt fél 11 órakor Fips si ursul la circ, és délután 4 órakor Holnărici.

AZ ARADI TARTOMÁNYI MUZEUM

megtekinthető vasárnap, kedden, szerdán, pénteken délelőtt 10 és 13, valamint délután 4 és 7 óra között a Kulturpalota épületében. Legalább 15 személyből álló csoportok esütörtökön és szombaton délelőtt is felkereshetik a muzeumot.

A muzeum következő osztályai tekinthetők meg: az ókori történelem, az 1848—49-es forradalom muzeuma és az I. L. Caragiale emlékkiállitás.

Szüreti bál

A gáji iskola szülőbizottsága, a tanári karral együttesen e hét végén tartja meg a hagyományos szüreti bálat. A szüretj bál iránt már most igen nagy az érdeklődés.

Elvtársi összejövetelek

Ezen a héten is sor kerül számos üzemi klubban a megszokott elvtársi összejövetelekre, táncestélyekre. Müsoros táncestélyt rendeznek szombaton a December 30 klubban, valamint a vasutasok klubjában. Vasárnap elvtársi összejövetelre kerül sor a November 7 gyár, a Géppjavitó üzem, valamint a tanügyi szakszervezet klubjában.

Előadások

Szentlányon és Vladimirescun előadásokat tartanak november 7-vel kapcsolatban, a Román-Szovjet Barátság Hónapja alkalmával, amelyet müvészi müsor, illetve tánc követ.

Hétvégi sportműsor

SZOMBATON

LABDARUGÁS: Délután negyed 4 órai kezdettel a ségai pályán a városi bajnokság csoportelsője a Libertatea együttesével mérkőzik.

ATLÉTIKA: A CFR stadionban délután 3 órai kezdettel rendezik meg az iskolások országos atlétikai versenyének második szakaszát. Részt vesznek az 1, 3, 5,-ös számu középiskolák, valamint a CFR szakiskola atlétái.

VASÁRNAP

MEZEI FUTÓVERSENY: Vasárnap reggel 9 órai kezdettel a Constructorul sportközösség evezősháza előtt indul a Köszöntsük November 7-ét mezei futóverseny városi szakaszának mezőnye.

RÖPLABDA: A tartományi röplabda csapatok közül ezuttal a Teba és a Vörös Trikó játszik hazai pályán. A textilgyáriak ellenfele a Lippai Muresul, mig a Vörös Trikó férficsapatának vasárnapi ellenfele a Temesvári Politechnika együttese lesz. A mérkőzésekre a Constructorul pályán kerül sor, délelőtt 9 illetve 11 órai kezdettel.

LABDARUGÁS: A városi bajnokságban szereplő csapatok ismét teljes forduló keretében mérik össze erejüket e hét végén. A mérkőzések müsora: Muresul—Indagrara (Muresul pálya, délelőtt 10 órakor), Egyetértés—Motorul (Egyetértés pálya, délelőtt fél 11 órakor), Vörös Trikó—Dózsa György (Mikelakai pálya, délelőtt 11 órakor), Panificatie—UTA fonóda (UTA pálya, délelőtt 10 órakor) és FZ—Victoria (Cukorgyári pálya, délelőtt 11 órakor).

AZ ORSZÁGOS ifjuságí bajnoki találkozó keretében délelőtt negyed 12 órakor a Vagonul pályán a vagongyári csapat a temesvári Progresullal mérkőzik.

A TARTOMÁNYI bajnokság helyi rangadóján az ICA a Tebával méri össze erejét. A találkozóra vasárnap délelőtt 10 órakor kerül sor az ICA pályán.

A B-OSZTÁLYU bajnokságban szereplő helyi vasutascsapat vasárnapi ellenfele a Temesvári VSK együttese lesz. A mérkőzésre vasárnap délelőtt 10 órakor kerül sor a CFR stadionban.

Délután 3 órai kezdettel a December 30 stadionban az UTA a Bukaresti Rapiddal mérkőzik. Előmérkőzésen a két sportközösség utánpótlás csapatai mérik össze tudásukat.

VERSENYBEN a levelekből

A szocialista versenynek köszönhető

A Teba gyár gyapot fonodája szakszervezeti tevékenységének középpontjában a szocialista verseny irányitása áll.

A nemes versenykedés minél eredményesebbé tétele érdekében, a részleg szakszervezeti vezetősége, már megválasztása után közvetlenül, számos intézkedést foganatositott. Élénk mozgósító tevékenységet fejtettek ki, hogy minél több dolgozó vegyen részt a versenyben. A szakszervezeti csoportok termelési értekezletein egyre több dolgozó hivja ki egyéni versenyre társait. A főbb célkitüzések: a termelési terv túlszárnyalása, minél jobb minőségü munka, a selejt csökkentése, a munkafegyelem megszilárditása.

Vállalatunkban azonban nemcsak egyéni, hanem brigádok közötti verseny is kialakult. A mi részlegünkön 12 termelési brigád tevékenykedik. A brigádfelelősök társaik nevében, az emlitett célkitüzések figyelembevételével, versenyre hivják a többi brigádot. A közelmultban az eredmények alaposabb nyilvántartása érdekében uj módszert vezettek be, amely pontozás alapján, reálisabban figyelembe veszi külön-külön minden brigád terveljesitési lehetőségeit.

A verseny eredményességével a szakszervezeti csoportgyüléseken is foglalkoznak, és ugyanakkor javaslatokat terjesztenek elő, hogy ki lenne érdemes élmunkás cimére. A fő követelmény ugyanis a vállalások hiánytalan teljesitése. A termelésben kitünt dolgozókat tisztelet-táblán, a rádiósitási állomás müsoraiban népszerüsitik. Ime néhány példa: Ghergheles Z. vállalta, hogy 2 százalékkal tulteljesiti tervét, a minőségi mutatónak 98 százalékban tesz eleget. Vállalásának becsülettel eleget tett: tervét 102,2 százalékban teljesitette, munkájának minősége pedig 99 százalékos. Stupariu Ecaterina vállalása 2 százalékos tervtulteljesités és 98 százalékos minőség. Ezzel szemben a terveljesités 103,5 százalékos volt, a minőség pedig 99 százalékban valósult meg.

Az élénk szakszervezeti munka nyomán fellendülő szocialista versenyben elért szép eredmények jelentősen hozzájárultak részlegünk vállalásának teljesitéséhez. Az alapszervezet irányitásával a részleg vezetősége számos hatékony müszaki-szervezési intézkedést foganatositott. Nyugodtan állithatjuk azonban, hogy az emlitett intézkedések mellett a szocialista verseny is elősegitette az évi vállalások tulszárnyalását. A vállalt 10.000 kiló terven felüli fonal helyett 26.500 kilót értünk el, az A-osztályu fonalból 83 százalék helyett 83,7 százalékot gyártottunk, a nyersanyagmegtakaritás értéke pedig 48.000 lej.

Pribac Cornel, levelező

Hírek az ORSZÁGBÓL

TELEVIZIÓS ELŐADÁSOK A TEMESVÁRI ORVOSI-GYÓGYSZERÉSZETI INTÉZETBEN

A temesvári Orvosi-Gyógyszerészeti Intézetben berendezést szereltek fel a mütétek televiziós szemléltetésére. A diákok igy kiváló feltételek között figyelhetik a mütétek különböző fázisait és értékes ismereteket szerezhetnek.

MÜVÉSZI RENDEZVÉNYEK KOLOZS TARTOMÁNYI KOLLEKTIVISTÁKNAK

Két müvészegyüttes zenei és szinházi előadásokat tart a Kolozs tartományi kollektivistáknak. Szamosujvár rajonban a kolozsvári Állami Filharmónia népi zenekara vendégszerepel. Torda rajonban pedig a kolozsvári Magyar Szinház és Opera müvészeiből alakitott együttes a falusi dolgozók számára összeállitott programmal járja be a falvakat. Az előadásokat nagyszámu kollektivista nézi végig.

A BRASSÓI „GH. DIMA" DALSZINHÁZ BEMUTATÓJA

A brassói „Gh. Dima" Dalszinház bemutatót tartott, amelynek keretében két balett került szinre, Mozart „Egy kis éji zene" és Rimszkij Korszakov „Seherezade" cimü müveinek zenéjére és egy táncszyit George Enescu I. Rapszódiájára.

FOLYNAK AZ ŐSZI ERDŐSITÉSI MUNKÁLATOK

Országszerte javában folynak az őszi erdősitési munkálatok. Piolesti, Suceava és Brassó tartományban az erdőmüvelők különböző fajta lombleveli facsemetéket ültettek s közvetlenül fenyőmagvakat vetettek az előirányzott terület csaknem felerészén. Országos viszonylatban eddig csaknem 2000 hektárt erdősitettek, vagyis mintegy egyötöd részét az idei kampányra előirányzott erdősitendő területnek.

MEGKEZDŐDÖTT A TÉLI IDÉNY A TENGERPARTI ÜDÜLŐHELYEKEN

A hüvösre fordult idő ellenére a tengerparti üdülőhelyeket most is sokan keresik fel. A mangaliai és techirghioli szanatóriumokban a dolgozók százait gyógykezelik. Minden intézkedés megtörtént, hogy a téli hónapokban is csaknem 10.000 személy tölthesse itt pihenőszabadságát vagy gyógykezeltethesse magát.

Néhány sorban

A Kijevben megtartott szovjet-japán nemzetközi tornászverseny a szovjet sportolók győzelmével végződött. A Szovjetunió férfi csapata 286,95—285,85, női csapata pedig 191,9—181,1 arányban győzte le a japán férfi, illetve női csapatot. A verseny igen magas technikai szinvonalu volt. A világ két legjobb tornászcsapatának mutatványai kiváltották a közönség csodálatát és a szakemberek elismerését. Különös sikert aratott Polina Asztahova (Szovjetunió), aki a női egyéniben 38,85 ponttal első lett. A férfi egyéniben Jukio Endo japán bajnok vivta ki az első helyet 58,2 ponttal.

★

A Brassóban folyó női sakkbajnokság tizedik fordulója után is Margareta Perevoznie vezet 8,5 ponttal. Sorrendben következnek: Alexandra Nicolau 7,5 ponttal és egy függőjátszmával, Terezia Urzica 6,5 ponttal, Margareta Teodorescu 5,5 pontal és egy függőjátszmával stb. A tizedik fordulóban Perevoznic legyőzte Makait, Nicolau Desmireanut, Urzica pedig Manolescut. Natalia Samarian és Voicu világossal vesztett Baumstarck, illetve Pogorevici ellen. A Polihroniade—Teodorescu játszma döntetlenül végződött.

MEGJELENT A
Dolgozó Nő
októberi száma
A TARTALOMBÓL:
Erdélyi Lajos: Kivezető gondolatok.
Len Ilona: A „zöldségövezettől" a zöldségüzletekig.
Mikó Erwin: Uti rapszódia.
Sidonia Drăgusanu: Lányok cimü darabjáról.
Panek Zoltán novellája — Ember és közösség — Egy kezdeményezés nyomán — tanuljunk egymástól — szülőknek a nevelésről — Kedves Bori postája — humor
8 oldalas melléklet: Divat, kozmetika, kézimunka, orvosi és háztartási tanácsok. Kispajtás.

Példamutatóan dolgozik

Hosszu lépcső sor vezet fel a Cukorgyár legfelső emeletére, ahol a cukorfőzők dolgoznak. Mindenütt amerre elhaladunk, rend, tisztaság uralkodik. A fémlépcsőket is nemrég moshatták le, mert még meglátszik rajtuk ennek a müveletnek a nyoma. Fenn a hófehérre festett cukorfőzőkazánok sorakoznak. A kémlelő lyukakon tisztán látszik, amint fortyog a sürü folyékony cukor. Ezen a részlegen dolgozik Márkus Vilmos, a fiatal cukorfőző is. Készséggel áll rendelkezésünkre s fiatal arcán mosoly suhan végig.

— Légy szives, segitsél ki egy keveset, mig el vagyok foglalva — szólt oda társának és máris indulunk egy kissé hüvösebb helyre, ahová nem hallatszik be a gépek zugása.

— Az általános iskola elvégzése után kerültem ide a gyárba — kezdte Márkus Vilmos. Lakatos mesterséget akartam tanulni. Egy év alatt megismerkedtem a gyárral, a cukorfőzés müveletével. Természetesen csak nagy vonalakban, hiszen ehhez több éves gyakorlat szükséges, de mégis megtetszett nekem ez a mesterség. Mestereim észrevették ezt és javasolták, hogy a vállalat vezetősége küldjön el szakiskolába, ahol elméletileg is elsajátithatom a cukorfőzés mesterségét. Igy kerültem több mint egy év mulva a bodfalusi cukorgyárba, majd onnan Romanba, ahol három éves szakiskolát végeztem. A szakiskola elvégzése után ismét Aradra kerültem vissza, a régi munkahelyre, azzal a különbséggel, hogy mostmár nem a lakatosokhoz, hanem a cukorfőzőgépek mellé.

Néhány hét mulva találkoztam egyik régi tanáromma és neki köszönhetem azt, hogy beiratkoztam a középiskola esti tagozatára. Nem bántam meg hogy kegyelt szórakozásomat, a sportot felcseréltem az iskolában való mindennapi tanulással. 1958-ban kezdtem el az iskolát és az 1961—62-es tanévben letettem az érettségi vizsgát. Lehetséges, hogy egyetemre iratkozom, a kémia szakra, mert belátom, hogy tanáromnak igaza volt, amikor azt mondta: tanulj és meglátod ebben örömed fog telni.

Márkus Vilmos ennyit mondott, de mi ennél sokkal többet tudtunk meg róla.

— Már amikor a gyárba került, Márkus Vilmos szorgalmas igyekvő volt — mondotta a párttitkár elvtárs. Biztunk abban, hogy az iskolában is megállja a helyét — sokoldalúan szakképzett munkásként tért vissza hozzánk. És bizalmunkban nem csalódtunk. Kiváló szakmunkássá vált. A legjobb cukorfőzők közé sorolhatjuk. Pontosan jelenik meg munkahelyén s keze alól csak kiváló minőségü cukor kerül ki a kazánokból. S bár munkahelye nem a legkönnyebbek közé tartozik mégis volt annyi akaraterő benne, hogy a nehézségek mellett a középiskolát. Munkájának eredményessége láttán, az alapszervezet Tintoi Anton párttagot megbizta azzal, hogy Márkus Vilmost előkészitse a párttagjelöltségre. S ez év februárjában az alapszervezet megvitatta kérését és jóváhagyta felvételét a párttagjelöltek soraiba. Márkus Vilmos azóta még tevékenyebben vesz részt a termelő munkában és dicséretreméltóan végzi el pártfeladatait is. Szorgalmasan tanul és minden alapszervezeti gyülésen felszólal.

Számos fiatal példát vehet Márkus Vilmosról, mert akiről ennyi jót mondanak, az példaképpen áll a többiek előtt. Reméljük, hogy továbbtanulási törekvéseit siker koronázza és néhány év multán már mint vegyész mérnökkel beszélhetünk majd vele.

Sok sikert!

Várkonyi Ferenc

Az újaradi állami gazdaság
Siemmenthal fajtájú
FEJŐSTEHENEKET VÁSÁROL
Az érdeklődők forduljanak az állami gazdaság vezetőségéhez, UJARAD, Marx Károly ut 105 szám.

Az aradi Gépjavitó üzem
KOGALNICEANU UTCA 46.
normán felüli készleteiből, kiutalás nélkül a szocialista vállalatok részére
ELAD:
— különböző acélfajtákat
— különböző golyóscsapágyakat
— különböző más anyagokat
Az érdeklődők forduljanak a vállalat ellátási osztályához. (Telefon 39-02).

Híreink a KÜLPOLITIKÁBAN

A. J. Mikojan útban Havanna felé New Yorkba érkezett

A. I. Mikojan megbeszélést folytatott U Thanttal

NEW YORK. (Agerpres), — TASZSZ:

A. I. Mikojan, a Szovjetunió Minisztertanácsának első alelnöke, aki utban Havanna felé New Yorkban tartózkodik, november 1-én az Egyesült Nemzetek Szervezetének székházában találkozott U Thant ideiglenes ENSz-főtitkárral.

A. I. Mikojan kiséretében volt V. V. Kuznyecov, a Szovjetunió külügyminiszterének első helyettese és V. A. Zorin, a Szovjetunió állandó ENSz-képviselője.

A találkozón jelen volt E. D. Kiszeljov, a Biztonsági Tanács kérdéseivel foglalkozó helyettes ENSz-főtitkár is.

A találkozó után az ENSz-titkárság szóvivője a következő nyilatkozatot tette: U Thant és A. I. Mikojan gyümölcsöző véleményecserét folytatott a kubai kérdésről, amelyet a Biztonsági Tanácsban tárgyalnak.

Az ENSz-titkárság épületéből kilépő A. I. Mikojant, V. V. Kuznyecovot és V. A. Zorint körülvették az ujságirók, akik felkérték A. I. Mikojant, hogy nyilatkozzék az U Thanttal folytatott megbeszéléséről.

U Thant ur régi ismerősünk és barátunk — mondotta A. I. Mikojan. — Még 1955-ben ellátogatott a Szovjetunióba U Nuval együtt. Burmai látogatásom idején találkoztam U Thant urral. Ma megvitattuk U Thant urral a Kubával kapcsolatos kérdéseket, amelyeket a Biztonsági Tanácsban vizsgálnak meg. A találkozó hasznos volt.

A. I. Mikojan kijelentette az ujságiróknak, hogy november 2-án repülőgéppel Havannába utazik.

Ebéd a Szovjetunió ENSz-képviseletének székházában

NEW YORK. (Agerpres). — TASZSZ:

A. I. Mikojan, a Szovjetunió Minisztertanácsának első alelnöke november 1-én New Yorkban ebédet adott a Szovjetunió ENSz-képviseletének székházában.

Az ebéden amerikai részről jelen voltak: J. McCloy, a kubai válság rendezésére alakitott koordináló bizottság vezetője és A. Stevenson, az USA állandó ENSz-képviselője, szovjet részről pedig V. V. Kuznyecov szovjet külügyminiszterhelyettes, V. A. Zorin, a Szovjetunió állandó ENSz-képviselője, A. F. Dobrinyin, a Szovjetunió washingtoni nagykövete, M. A. Mensikov, az OSzSzSzK külügyminisztere, J. A. Zsukov, a Pravda kommentátora.

Fidel Castro rádió- és televízió-beszédet mondott az U Thanttal folytatott tárgyalásokról

HAVANNA. (Agerpres). — TASZSZ:

Fidel Castro kubai miniszterelnök november 1-én este rádió- és televizió-beszédet mondott. A kubai miniszterelnök csaknem másfél órás beszédét feleletformájában közvetitették, amelynek során Fidel Castro válaszolt az U Thant, ideiglenes ENSz-főtitkárral folytatott tárgyalásaira vonatkozó kérdésekre.

Fidel Castro bő részleteket idézett az október 30-i és 31-i tárgyalások gyorsirásos jegyzeteiből. A miniszterelnök kifejtette a kubai kormány álláspontját a Karibi-tenger térségében előállt válságról.

Az USA kormányának meg kell változtatnia magatartását a Castro kormánnyal szemben

LONDON. (Agerpres).

Ha az USA kormánya valóban be akarja tartani igéretét, hogy lemond a Kuba elleni támadásról, akkor meg kell változtatnia magatartását a Castro-kormánnyal szemben — irja november 1-i számában a Tribune cimü laburista hetilap.

„Az utóbbi napokban egyre több bizonyiték merült fel arra vonatkozólag — irja a lap —, hogy az USA támogatja a kubai emigránsok floridai és néhány latin-amerikai országbeli csoportjait. Ezek a csoportok Kubában szabotázscselekményeket és nyilt felforgató tevékenységet fejtettek ki. Ezenkivül veszélyeztették a tengeri összeköttetést Kubával.

Kennedy elnök beszüntetheti és be is kell, hogy szüntesse a további támogatást e csoportoknak. Nem szabad megengednie, hogy amerikai támaszpontokat használjanak fel tevékenységük kifejtéséhez. Kennedy elnöknek nemcsak a kihirdetett blokádot kell feloldania, hanem hatálytalanitania kell a gazdasági embargót is".

A Szovjetunió űrrakétát lőtt ki a Mars irányába

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

A Szovjetunió november 1-én űrrakétát lőtt ki a Mars bolygó irányába.

Elsőizben inditottak utnak rakétát a Mars bolygó irányába.

A tökéletesitett tipusu hordozó rakéta utolsó lépcsője közbeeső röppályára a Föld egy nehéz mesterséges holdját juttatta ki, amelynek fedélzetéről űrrakétát inditottak el a Mars bolygó felé irányuló röppályával.

Az űrrakétát a 893,5 kiló sulyu Mars-1 bolygóközi automata állomással szerelték fel.

A Mars-1 bolygóközi állomás több mint hét hónap alatt teszi meg az utat a Mars bolygóig.

A Mars-1 automata állomás kilövésének fő feladatai a következők:

— Hosszabb időtartamu kutatásokat végezni a kozmikus térrel kapcsolatban a Mars bolygó felé irányuló repülés keretében;

— Bolygóközi rádiókapcsolatokat létesiteni;

— Leképezni a Mars bolygót és a bolygó felületének fényképeit utólag rádiócsatornákon közvetiteni a Földre;

— A repülés programjának megfelelően és a Földről leadott rádióvezénylések alapján a telemetrikus, mérő- és tudományos készülékek automatikusan bekapcsolódnak.

Speciális mérőkomplexum és a rendkivül nagy távolságokra szolgáló kozmikus rádiókapcsolatok központja követi nyomon az automata állomás utját, határozza meg röppályájának paramétereit, fogja fel a Földön a továbbitott tudományos tájékoztatásokat.

Az egybehangoló és számitó központ által kapott mérési adatok tanulmányozásának ideiglenes eredményei azt mutatják, hogy a Mars-1 automata állomás a számitással megállapitott röppályához közeli pályán halad. November 2-án, moszkvai idő szerint 10 órakor az állomás 237.000 kilométernyire lesz a Földtől, a földfelszin adott pontja felett, amelynek koordinátái 37 fok nyugati hosszuság és 48 fok északi szélesség.

A Mars-1 automata állomás fedélzetére szerelt egész berendezés normálisan müködik.

A Mars-1 automata bolygóközi állomás fellövése ujabb szakasz a kozmikus tér és a naprendszer bolygói tanulmányozásában.

Újabb összeköttetést létesitettek a Mars-1 bolygóközi állomással

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

November 2-án, moszkvai idő szerint 6 óra 33 perckor ujabb összeköttetést létesitettek a Mars-1 bolygóközi állomással Adatokat vettek fel az állomás összes rendszereinek normális működéséről és megmérték a röppálya elemeit.

A távmérési adatok arról tanuskodnak, hogy a bolygóközi állomás tudományos készülékei az előre meghatározott programnak megfelelően működnek. A bolygóközi állomás belsejében a hőszabályozó rendszer 20 és 30 Celsius fok között tartja a hőmérsékletet, a légnyomás 850 milliméter. A napelemek normálisan működnek és az előirányzatnak megfelelően biztositják az akkumulátorok feltöltését.

A 922,76 és 183,6 megahertz frekvencián dolgozó rádióadók normálisan müködnek. A felfogott jelzések erőssége megfelel a számitások alapján megállapitottnak. A bolygóközi állomással jó az összeköttetés. A továbbitott vezényléseket felfogta és azokat precizen feldolgozta az állomás.

A kapcsolat ujrafelvételekor az állomás csillagászati koordinátái a következők lesznek: rektaszcenzio 7 óra 21 perc, inklináció 46 fok 14 perc, az állomás a Hiuz csillagképben lesz.

A Mars-1 bolygóközi állomás mozgásáról a következő közlemény november 4-én este adják ki.

Ma már senki sem kételkedhetik abban, hogy a Szovjetunió békét akar

BRASILIA. (Agerpres).

Braziliában erősödik a Kubai forradalommal való szolidaritási mozgalom. Országszerte tömeggyülések és összejövetelek vannak a kubai nép védelmében.

Recife, Sao Paolo, Rio de Janeiro, Niteroi, Porto Alegre és más városokban nagygyüléseket és tüntetéseket rendeznek a Kubával való szolidaritás jegyében.

A Sao Paoló-i egyetem bölcsészeti kara diákjainak közgyülésén nyilatkozatot fogadtak el, amely elitéli az Egyesült Államok katonai intézkedéseit Kubával szemben.

Ugyanebben a városban a kohó- és fémfeldolgozóipari munkások táviratot intéztek N. Sz. Hruscsovhoz, s ebben köszöntik a Szovjetunió álláspontját a kubai kérdésben, hangsulyozva a szovjet kormányfő fontos szerepét a béke megóvásában.

N. Sz. Hruscsovnak Kennedy elnökhöz intézett október 28-i üzenete — irja a De Noticias cimü lap — a béke üzeneteként lép be a történelembe. Amilcar Alencastre ismert brazil köziró rámutat: „Csupán Hruscsov mentette meg a békét... Ma már senki sem kételkedhetik abban, hogy a Szovjetunió békét akar".

Julio Teicheira, a Brazil Kommunista Párt vezetőinek egyike kijelentette: az Egyesült Államok akciói nyomán előállt sulyos háborus veszély elhárítása a béke erőinek „nagy győzelme, az egész emberiség diadala volt".

Otto Alcides Olviller professzor hangsulyozta: az egész emberiség örvend annak, hogy „az imperialistáknak nem sikerült megindituniuk a Kuba elleni inváziót, amely világkonfliktussal járhatott volna".

L. D. Landaunak itélték oda az 1962. évi fizikai Nobel-dijat

STOCKHOLM. (Agerpres). TASZSZ: Lev Davidovics Landau szovjet akadémikusnak itélték oda az 1962. évi fizikai Nobel-dijat.

A Nobel-dijat a kondenzált testek, főként a cseppfolyós hélium merész elméletéért adományozták L. D. Landau akadémikusnak.

★

Landau akadémikus munkálatai az elméleti fizika különféle területeire vonatkoznak. Landau akadémikus dolgozta ki a szilárd halmazállapotu testekben végbemenő ugynevezett második tipusu fázisátalakulások termodinamikus elméletét. Az 1940—41-es években Landau akadémikus kifejlesztette a cseppfolyós hélium szuperfluiditása jelenségének makroszkópikus elméletét. Kutatásokat végzett a tér kvantumelmélete terén. Munkáinak nagyrésze a nukleáris fizika és a kozmikus sugarak különböző kérdéseivel foglalkozik.

Landau akadémikust 1946-ban állami-dijjal tüntették ki a fázisátalakulások terén folytatott tudományos kutatásáért.

1962-ben Lenin-dijjal tüntették ki az elméleti fizika tárgyköréből közölt könyveiért: „Mechanika", „A tér elmélete", „Kvantum mechanika", „Statikus fizika", „A kompakt közegek mechanikája", „A kompakt közegek elektrodinamikája", amely müveket 1941. és 1960. között adtak ki.

Landau akadémikus több külföldi akadémia és tudományos társaság tagja.

A kozmikus központban

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

A Komszomolszkaja Pravda megkezdte egy riport közlését abból a központból, ahonnan kapcsolatot tartanak fenn a Mars irányában felbocsátott szovjet bolygóközi automata állomással.

A rádióközlési antenna szorosan egymás mellett elhelyezett, egyetlen tengelyen forgó rádióteleszkópok csoportjához hasonlit — irja a lap tudósitója. A tudósító „rövid sétát tett az antennán". Az antenna legmagasabb pontja megközeliti egy 11 emeletes ház magasságát. Az antenna „aktiv része nyolc, egyenként 16 méter átmérőjü tükör. A tükröket két sorban helyezték el, 4—4-et minden sorban.

Minden tükör középpontjába egy-egy energia-kollektort helyeztek. Minthogy a tükrök homoruak, a duraluminium felületét érintő kozmoszbeli jelzések minden pontról visszaverődnek egységes egészet alkotva, majd pedig az erősitők felé irányitják őket.

A kozmikus központ antennája több mint 1.000 tonna sulyu, nem számitva alapzatát, amely nemcsak biztositja a gigászi építmény stabilitását, de megakadályozza az antenna legkisebb, egy milliméternyi kilengését is.

Az antenna vizszintes és függőleges sikban elmozditható. Amikor a tükröket a Földdel párhuzamosan rögzitik, az antenna „eget kémlelő emberhez" hasonlit, amikor pedig a bolygóközi állomás a láthatár felett van, az antenna „távoli hegyek bérceit szemlélő emberhez hasonlit".

A tudósító hangsulyozza, hogy az antenna építése „ugyanolyan munkaráforditást igényelt, mint az első mesterséges hold felbocsátása".

A Mars-1 szovjet űrrakéta

az 1. számú esemény a francia rádióállomások számára

PARIZS. (Agerpres). TASZSZ:

November 1-én este a France Presse hirügynökség telexgépei váratlanul megszakitották adásukat, majd ezt közvetitették: „Figyelem, fontos hirt adunk! A Szovjetunióban ma űrrakétát löttek fel a Mars bolygó irányába, fedélzetén a Mars-1 automata állomással. A hirügynökség ezután villámhirként ujabb adatokat közölt a szovjet tudomány és technika e kimagasló teljesitményéről.

A Mars bolygó irányába száguldó szovjet űrrakéta jelenti az 1. számu eseményt a francia rádióállomások számára is. A rádiók ezzel kezdik hireiket. Ismert tudományos kommentátorokat szólaltatnak meg, akik a Mars felé száguldó űrrakétát a tudományos élet „rendkivül fontos eseményének" tekintik, „behatolásnak a világür eddig ismeretlen, uj övezetébe". A lapok szerkesztőségeiben a tördelők szinte az utolsó pillanatban, a reggeli lapok kinyomása előtt igyekeztek legalább néhány sort beszoritani a világegyetem titkainak ujabb szovjet felkutatójáról.

November 1-én este az Unesco székházában nyilvános vitát rendeztek: „Az ember a világürben" témakörrel.

Több száz ember nagy érdeklődéssel hallgatta N. M. Sziszakjan szovjet, V. Lovelace amerikai, dr. Grandpierre francia és más szaktudósok felszólalásait. Az elnökségben helyet foglaló Albert Dueros, az ismert francia tudományos szemlelő váratlanul bejelentette: „Egy rendkivül fontos hirt kell közölnöm: A Szovjetunióban fellöttek egy automata állomást vivő űrrakétát. A rakéta a Mars bolygó irányába száguld!" A terem viharos tapssal fogadta a bejelentést...

A külföldi tudományos akadémiák képviselői körülvették N. M. Sziszakjan akadémikus szovjet tudóst és gratuláltak neki a szovjet tudomány és technika ujabb teljesitményéhez.

„Nagyon szép teljesitmény"

NEW YORK. (Agerpres).

Amerikai sajtóügynökségek nyomban részletes hiradásban számoltak be arról, hogy a Szovjetunióban űrrakétát löttek fel a Mars bolygó irányába.

A rádió- és televizió-állomások nagy figyelmet szenteinek az eseménynek.

Addison Rothrock, a NASA képviselője tegnap kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy a rendkivüli sulyu szovjet űrrakéta fellövése a Mars irányába „nagyon szép teljesitmény".

Néhány hónap mulva sok tekintetben magyarázatot kapunk a Mars titkaira

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

Nyikoláj Barabasov, az ismert szovjet csillagász, az Ukrán SzSzK Tudományos Akadémiájának tagja a Pravda november 2-i számában cikket irt a Mars titkairól. Arra a kérdésre, hogy van-e élet a Marson, a cikk szerzője igenlő választ ad.

Mindenekelőtt — irja Barabasov akadémikus —, ha a Mars „tengerein" nem lenne növényzet, a sivatagok sárga pora gyorsan belepné őket s a tengerek szine és fénye a kontinensekéhez hasonlitana.

A Mars egyes tengerein — hangsulyozza a szovjet tudós — tavasszal és nyáron megjelenik egy zöldes szinezet, amely késő őszszel kávébarnává, télen pedig hamuszürkévé válik.

A cikk szerzője emlitést tesz V. M. Sinton felfedezéséről, aki a Mount Palomar obszervatóriumban egy 200 coles reflektor segitségével tanulmányozta a marsi szinkép infravörös részét és a tengerek szinképében szerves vegyületek molekulájához tartozó abszorbciós sávokat talált.

„Mindez azt a gondolatot sugallja, hogy már kellőképpen meg is alapozták a szerves élet létezését a Marson" — mutat rá Nyikoláj Barabasov. — A Mars irányába fellőtt automata ürhajók — hangsulyozza a szovjet tudós — „felbecsülhetetlenül hozzájárulnak majd a bolygó felülete és légköre összes sajátosságainak tisztázásához".

A Komszomolszkaja Pravda a szovjet bolygóközi automata állomás fellövésének szentelt átfogó cikkében hangsulyozza: „Néhány hónap mulva sok tekintetben magyarázatot kapunk a Mars titkaira".

Kétségessé vált az amerikai Mariner II. készülékeinek működése

NEW YORK. (Agerpres).

Amint a Reuter hirügynökség közli, az augusztus végén a Venus irányába fellőtt Mariner II. amerikai űrrakéta napakkumulátor-elemeinek müködési hibája arra kényszeritette a kaliforniai technológiai intézet szakemberelt, akik az űrrakétát megszerkesztették, hogy időlegesen félbeszakitsák a Mariner II. segitségével végzett kozmoszbeli kisérleteket. A müködési hiba, amelyet az intézet technikusai nem tudnak mire vélni, kérdésessé teszi azt, hogy a készülék tudományos adatokat továbbithat majd a Venus-szal kapcsolatban, amikor december 14 körül e bolygó közelébe kell kerülnie.

Az ENSz-közgyülés munkálatai

A Politikai Bizottságban folytatták a nukleáris fegyverkisérletek megszüntetésére előterjesztett két határozati javaslat megvitatását

NEW YORK. (Agerpres).

Az ENSz-közgyülés 17. ülésszakának Politikai Bizottságában befejezéshez közeledik a nukleáris fegyverkisérletek megszüntetésére előterjesztett két határozati javaslat megvitatása. A november 1-i délelőtti ülésen ismeretessé vált, hogy a 36 ország határozati javaslata immár 37 ország inditványa lett. Ilyenformán már a szavazás előtt egyre nyilvánvalóbb, hogy az országok többsége támogatja ezt a határozati javaslatot, amely felhiv az összes kisérletek 1963. január 1-től kezdődő beszüntetésére.

Szlim, Tunézia képviselője az ülésen kijelentette, hogy véleménye szerint az USA és Anglia határozati javaslata nem jó, mivel nem oldja meg a földalatti nukleáris kisérletek beszüntetésének kérdéseit. Tunézia — mondotta Szlim — a 37 ország határozati javaslata mellett fog szavazni, mert ez a javaslat a legjobb eszköze a felek közeledésének. Az ezután felszólaló olasz küldött kijelentette, hogy nem támogatja a 37 ország tervezetét. Megismételte a nyugati hatalmak régi érveit, amelyek szerint ez a javaslat „ellenőrzés nélküli moratórium"-ot jelent. **Alfonso Arinos** brazil küldött leleplezte azokat az állitásokat, amelyek szerint a 37 ország tervezete és a nyolc semleges ország emlékirata ellenőrzés nélküli moratórium.

Rifai, Jordánia képviselője támogatta a 37 ország határozati javaslatát, s kijelentette, hogy küldöttsége hajlandó megvizsgálni a vita során felvetődő bármely ujabb inditványt és módositást.

Pakisztán képviselője szintén támogatta a 37 ország határozattervezetét. Üdvözölte a Szovjetuniónak azt az elhatározását, hogy megszavazza ezt a javaslatot, amely kedvező alapnak tekinthető a tárgyalások folytatására.

Utalva az angol megbizott előző napi kijelentésére, amely szerint csaknem teljesen egyetért a 37 ország határozati javaslatával a nukleáris kisérletek megszüntetésének kérdésében, a pakisztáni küldött hozzátette, hogy véleménye szerint a munkálatok eléggé biztató stádiumba jutottak.

Jiri Hajek (Csehszlovákia) támogatta a 37 ország határozati javaslatát, s kijelentette, hogy küldöttsége e javaslatra fog szavazni.

Csehszlovákia képviselője állást foglalt az ellen a módositás ellen, amelyet Kanada javasolt a 37 ország határozattervezetéhez. Hangsulyozta, hogy ez a módositás gyengiti a semleges országok határozati javaslatát s lényegében a semmivel teszi egyenlővé ennek észszerü tartalmát, amely eszköze lehet a nukleáris fegyverkisérletek megszüntetésének. Ha ezt a módositást beiktatják a 37 ország határozati javaslatába, Csehszlovákia nem támogathatja ezt a tervezetet.

Csehszlovákia küldötte egyben rámutatott az USA és Anglia határozati javaslatának gyenge pontjaira. Kijelentette továbbá: érthetetlen számára, hogy egyes küldöttségek lehetőnek tartják mindkét határozattervezetnek — a 37 ország és az USA és Anglia tervezetének — a támogatását. Rámutatott, hogy ha ez a szavazás alkalmával is igy történik, akkor a nukleáris fegyverkisérletek megszüntetésének kérdése ezuttal sem oldódik meg. A két határozattervezet lényegesen különbözik egymástól és csak a 37 ország javaslata szolgálhat alapul napjaink egyik legfontosabb kérdése megoldására.

Az USA 1964 ősze előtt nem képes ilyen kisérletre

NEW YORK. (Agerpres).

„A Szovjetunió ürhajót inditott a Mars felé s ez olyan akció, amelyet az Egyesült Államok még nem képes végrehajtani" — irja amerikai ürrepülési szaktudósok véleményére hivatkozva az Associated Press hirügynökség kommentátora.

„A hivatalos körök nyilatkozatai szerint — teszi hozzá a hirmagyarázó — az Egyesült Államok ma még nem rendelkezik olyan rakétarendszerrel, amellyel ürhajót lehet fellőni a Mars irányába. Az Egyesült Államok 1964 ősze előtt nem képes ilyen kisérletre".

Az Olasz Kommunista Párt vezetőségének határozata

Az Unita csütörtöki száma közli az Olasz Kommunista Párt vezetőségének határozatát a kubai események alakulásáról.

„Az Egyesült Államok — mondja a határozat — az egész világ előtt kénytelen volt kötelezettséget vállalni nemcsak arra, hogy nem rohanja le Kubát, de arra is, hogy tiszteletben tartja az ország szuverénitását és nem avatkozik belügyeibe".

Az Olasz Kommunista Párt határozata hangsulyozza, hogy a háborus veszély elháritásában elért eredmények „a szovjet és a kubai népek szilárdságának és higgadtságának, a szovjet kormány és N. Sz. Hruscsov által tanusitott nagy felelősségérzetnek, s annak tulajdonithatók, hogy az egész közvélemény megmozdult az imperialista agresszió ellen a világbéke megvédéséért".

„Bár több eredményt is elértünk a légkör megjavitásában az összes béke- és szabadságszerető olasz állampolgárok ébersége nem szabad hogy lankadjon, ellenkezőleg: fokozni kell az éberséget" — figyelmeztet a határozat.

Az USA Okinawában növeli a rakéta támaszpontjainak számát

TOKIO. (Agerpres).

A Kiodo Cusin hirügynökség jelentése szerint az USA által megszállt Okinawa szigetre nemrég hidrogénbomba szállitására alkalmas F-105-D tipusu szuperszonikus vadász- és bombavető repülőgépek érkeztek.

Okinawában máris nyolc támaszpontot építettek a nukleáris töltet szállitására alkalmas Nike-Hercules távirányitású rakéták, négy támaszpontot a Mace-B rakéták és nyolc támaszpontot légelhárító rakéták számára. Tavaly májusa óta ebben az övezetben állandóan amerikai atomtengeralattjárók hajóznak.

Az USA okinawai háborus előkészületeit nem nézi jó szemmel a lakosság, amely követeli az amerikai megszállás megszüntetését — irja a Mainici cimü lapban Nakaoszi, az Okinawa Japánnal való egyesitésének meggyorsitásáért küzdő konferencia elnöke. Nemrég — mondotta Nakaoszi — felhivást intéztünk az ENSz-hez ebben a kérdésben. „Ma ujból azzal a kéréssel fordulunk az ENSz-hez, hogy vonják ki Okinawából az amerikai nukleáris fegyvereket és nyomatékosan követeljük számolják fel az USA gyarmati uralmát Okinawában, mert ez összeegyeztethetetlen a korszellemmel" — hangsulyozta Nakaoszi.

KÖZPONTI LOTTÓ

A központi lottó november 2-i húzásának nyerőszámai: 55, 31, 30, 36, 14, 7, 41, 33, 22, 35

Különleges nyerőszámok:

A-osztály: 7, 33, 30

B-osztály: 36, 14, 22

C-osztály: 31, 35, 41.

Nyereményösszeg: 693.905 lej.

INNEN-ONNAN világ-avar

ŐSZVÉGI „ARATÁS"

„Novemberben mi is megkezdjük az aratást. A traktorok, aratógépek és a többi felszerelés már készen állnak. A papirgyárak várják az uj termést..." Talán igy kezdi barátainak, rokonainak küldött levelét a duna-deltai gépkezelő.

Aratás novemberben? Igen, hiszen a duna-deltai nádaratás megkezdéséről van szó. A nádtermést pedig egy nagy kombinát gyárainak küldik, amelynek neve „Brailai papirlemez és nád celluloz gyár".

Rövidesen tehát munkához látnak a deltai gépkezelők. Mintegy 270.000 hektárnyi nádrengeteg a mező, amelynek termését le kell aratni. Szakemberek szerint a Duna-deltában található a világ nádasainak egyharmad része. Hosszu éveken át ez a kincs kihasználatlan maradt, elrothadt vagy felgyujtották, hogy ne akadályozza a halászatot. Csak kis mennyiségü nádat szedtek le a helybeli lakosok a házak vagy jobban mondva a halászviskók lefedéséhez. Ma a nád a gyárak felé veszi utját, s iparilag hasznositják.

Kövessük nyomon a nád jelenlegi utját, amelyet a népi demokratikus rendszer jelölt ki. A modern gépek által learatott nádat (egyetlen ilyen gép naponta több tonnát vág le) ugyancsak gépi eszközökkel különleges hajókba rakják. Valóságos nádszállitó flotta működik mintegy 200 uszállyal. Ezzel viszik a Dunán a nádat (ezuttal nem a halászfalukba) Brailáig, ahol hazánk, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság és a Lengyel Népköztársaság közös erejével épült nádfeldolgozó vállalat működik. E vállalat minden egyes üzemosztályán vezérlőasztalokat, gépi- és automatikus berendezések sokaságát találjuk. A termelést magas szakképzettségü munkások, technikusok irányitják. Ezekben az üzemosztályokban kezdődik a nád átalakitása különböző vegyszerek segitségével cellulozzá, vagy papirlemezzé stb. A nádkötegeket először szállitó szalagok az apritó gépekig viszik. Innen egy ujabb szállitó szalagon az apróra darabolt nyersanyag a főztoronyba jut. Itt automatikus mérlegek megmérik, majd különböző vegyszerekkel együtt körte alaku állandóan forgó kazánokba kerül. Igy születik meg a cellulozpuszta, amelyet szintén különböző müveleteknek vetnek alá: eltávolitják a rostokból az utolsó ásványrészecskéket is, megvastagitják, megfehéritik, majd száritják. Különleges gépek széles szalagformát adnak a celluloznak: ezeket nagy ivekbe szabják szét és elküldik a papirgyárakba. A cellulozból jelenleg különböző papirfajtákat állitanak elő, amelyeket könyvek, folyóiratok, ujságok kinyomására használnak. A brailai vállalat évente több tizezer tonna cellulozt és papirlemezt állit elő. A nád ilyképpen nagy kiterjedésü erdőségek faanyagát kiméli meg. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy a nád minden évben ujra kinő, mig az erdőknek évtizedekre van szükségük, hogy ujra nyersanyagot adhassanak a celluloz gyárához.

A brailai nádcelluloz-gyár felkeltette a külföldi szakemberek érdeklődését, akik látogatást tettek országunkban. Ime, mit mondott dr. John Mc Govern ismert amerikai celluloz- és papiripari szakember, a Parsons és Whittemore cég képviselője: „Nagyon kiváncsiak voltunk erre a vállalatra, amely az első ilyen nagyméretü nád-nyersanyaggal dolgozó gyár a világon..."

„Az egyik első megállapitásom az volt, hogy a vállalat kitünően van megszervezve. A termelési folyamat pillanatig sem szakad meg. A papir-pép ugy vélem kiváló minőségü, rendkivül tiszta, ami egyik főfeltétele a világpiac követelményeinek".

A nád ipari feldolgozása nem áll meg az eddigi eredményeknél. Brailában ujabb üzemegységek épülnek, amelyek szintén nádat használnak fel nyersanyagul, s elősegitik a Duna-Delta e nagy természeti kincsének minél előnyösebb hasznositását.

A nádaró munkások ujabb kampány előtt állnak (1962—1963). Azt a célt tüzték maguk elé, hogy legalább 250.000 tonna nádat aratnak, ami azt jelenti, hogy a delta sok tizezer tonna celluloz nyersanyagát szolgáltatja. E celluloz a papirgyárakba kerül — sok ezer tonna papirlemez készül belőle.

I. Uilacan,
az Agerpres szerkesztője

A VITAMICIN

A Szovjet Tudományos Akadémia mikrobiológiai intézetében N. A. Kraszilnyikov és munkatársai nemrégiben érdekes kisérletsorozatot zártak le, amelynek célja az volt, hogy megvizsgálják, vajon az aktinomicétumok, a különféle biológiai aktiv anyagoknak ezek az ismert forrásai, képesek-e karotinoidákat létrehozni. A karotinoidáknak az élő szervezetben fontos szerepük van, maga a karotin az A-vitamin előfutára. Az aktinomicétumok előzőleg gondosan megvizsgált csoportjából kiválasztottak egy törzset, amely a karotinképzés szempontjából a legtöbbet igérte (narancsszinü törzs). Az aktinomicétum fermentációs termékeinek vizsgálatából megállapitható volt, hogy a létrejövő karotinoidák sorában megvan a karotin is. Az ilymódon kapott készitményt először a baromfitenyésztésben használják fel, minthogy a baromfik vitaminellátása, különösen A-vitaminnal való ellátása, az eredményes tenyésztés egyik sarkalatos kérdése.

A megfelelő takarmánykeverék elkészitése után 5000 darab egy napostól két hónaposig terjedő koru fehér orosz csibével végezték a nagy ellenőrző kisérletet, aminek folyamán rendkivül értékes eredményekhez jutottak. Az A-vitamin tartalmu takarmánnyal etetett csibékből két hónap alatt egy sem betegedett meg, vagy hullott el. Az A-vitamin felvételét a csibe májának A-vitamin tartalma alapján állapitották meg. Mig az A-vitamint tartalmazó takarmánnyal etetett 2500 csirkénél a máj 1 grammjának A-vitamin tartalma a kisérlet kezdetén 32,2 mikrogramm, a kisérlet végén pedig 257 mikrogramm volt, addig a hasonlóan 2500 állatból álló ellenőrzőtételnél (amelynek takarmánya nem volt A-vitaminban feldusitva), a máj A-vitamin tartalma csupán 114 mikrogramm értékü lett. Ez nyilvánvalóan mutatja az ujfajta tápanyag értékes voltát. Hasonló kisérleteket végeztek tojókkal is. Ezuttal is eredményesnek bizonyult az A-vitaminos etetés. A vitamintartalmu takarmánnyal etetett tyukok 7 százalékkal több tojást tojtak, mint a vitaminnélküli táplálékon tartott azonos nagyságu ellenőrző csoport. A tojásokból kikeltetett kiscsibék 100 százaléka életben maradt.

További ellenőrző kisérletek is pozitiv eredménnyel zárultak, ugyhogy az uj aktinomicétum készitményt egyelőre kisérleti gyártásra Vitamicin néven be is vezették és részletes gyártástechnológiáját is kidolgozták.

A hajót védő méreg

Ha a hajótest felületén élő szervezetek ütnek tanyát, a hajótest ellenállása megnövekszik, s nő a hajó üzemanyagfogyasztása is. A hajótesten csak akkor telepedhetnek meg a növényi és állati szervezetek, ha a hajó sebessége kicsiny, 1—2 csomó óránként. Ezért a hajótörzs „befulladásának" veszélye jobbára csak a kikötőkben fenyeget. A veszély mégis nagy, mert a hajók viszonylag sokat tartózkodnak a kikötőkben: 200 utazási napra általában 100 napi kikötői állásidő jut. Ujabban érdekes módszerrel kisérleteznek. A hajó fenekén elhelyezett csővezetéken át nyersolajban oldott mérgező anyagot sajtolnak a tengervizbe. Az apró légbuborékokkal kisajtolt méreganyag minden növényi vagy állati szervezetet elpusztit. A finom buborékok rátapadnak a hajófenékre, majd elbomlanak, igy a hajó törzsét vékony, méreganyagot tartalmazó olajfilm boritja be. Az olajból a vizbe kerülő méreg nem mérgezi meg az egész kikötő vizét, mert a tengerviz hatására gyorsan elbomlik. Amint a hajógépeket leállitják, önmüködően müködésbe lép a méreganyagot adagoló készülék, a hajótörzs finom légbuborék-felhőbe burkolózik, s igy fut be a kikötőbe. A berendezés mindaddig müködik, amig a hajógépek meg nem indulnak, tehát a hajó ki nem fut a kikötőből.

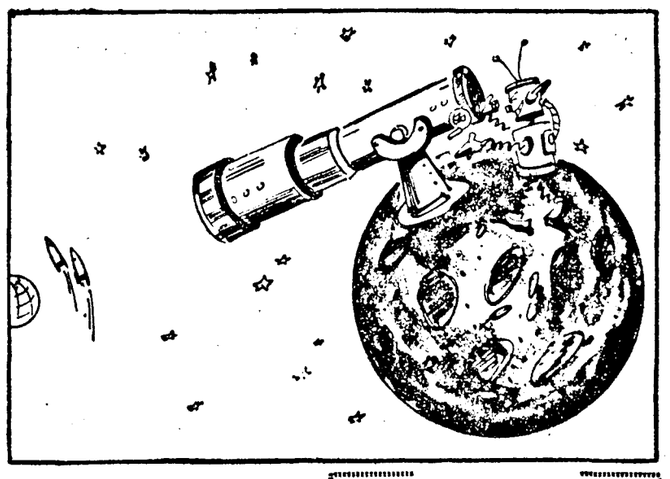

MARS-LAKÓ: Még csak reggel van és máris duplán látok...

HATÁSOS SZER DARAZSAK ELLEN

A darazsak által okozott kár igen nagy. Eddig alig tudtak ellene védekezni. A tudósoknak most sikerült olyan szert előállitaniok, amit a darazsak felfalnak. A szer késleltetett hatásu mérget tartalmaz, amit a darazsak a fészekbe magukkal visznek és megetetik vele a lárvákat és a királynőt is, igy azután az egész fészek kipusztul. A gyakorlati kisérletek eredményeképp tavaly 300 erősen megtámadott üzemet 24 óra alatt teljesen megszabaditottak a darázstól. Ezek között voltak pékségek, cukrászüzemek, édesipari gyárak, iz- és konzervgyárak és egy szilvaültetvény, amelynek előző évben egész termését elpusztitották a darazsak.

Érdekességek az állatvilágból

A REPÜLŐ KUTYA a délamerikai erdőkben él. Az állat lábait bőr, ráncos bőr köti össze, ami nem akadályozza sem a járásban, sem az ugrásban. Erős karmai segitségével a repülő kutya könnyen felmászik a 30 méternél magasabb fákra is. Ha le akar jönni, egyszerüen leugrik: kitárja lábait, amelyek között a bőr kinyullik és levegővel telitődik, mint valami ejtőernyő. Az állat lassabban ér földet, mint az ejtőernyős ember.

★

HAT ÓRAN ÁT mesterséges uton előidézett téli alvással konzerváltak Olaszországban egy borjut és egy kutyát, amelyek szive már nem dobogott. Ezután mesterséges szivtüdővel életre keltették őket. Először történt, hogy ily hosszantartó biológiai halál után életre keltsenek emlős állatokat.

A HÓMEZŐK BOLHÁJA

Dr. Meyer amerikai tudós felfedezett a Déli Sarkon egy fekete sznü, rendkivül primitiv rovarfajtát, amelynek hossza három milliméter. A rovar többcentis ugrásokat végez s ezért elnevezték a „hómezők bolhájának". Ez az első rovar, amelyet a délsarki földrészen találtak.

A természettudományok új területe:

A kozmikus biológia

A kozmikus biológia a természettudományok uj területe, amelyet csak az utóbbi öt évben kezdtek tanulmányozni, de máris fő helyet foglal el a szovjet tudósok általános kutatási programjában. Az ember ürrepülése ugyanis nem valósitható meg anélkül, hogy a biztonság érdekében, előzetesen ne tanulmányoznák behatóan a kozmikus repülés legkülönbözőbb tényezőinek biológiai hatását.

A kozmikus biológia egészen fiatal tudományág. Ennek ellenére, máris számos eredményt mutathat fel. A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának biológiai osztálya ülésszakot tartott az első szovjet mesterséges hold felbocsátásának ötödik évfordulója alkalmából. Az ülésszakon mintegy 40 értekezést terjesztettek elő a kozmikus biológia kérdéseiről. De nemcsak a tudományos értekezések számáról van szó. A mélyreható és alaposan alátámasztott értekezések a kozmikus biológia és az ürrepülések legváltozatosabb vonatkozásait tárták fel.

Az ülésszakon megvitatták a világürbeli élet kérdését, amelynek megismerése mindeddig az álmok világába tartozott. Az ülésszakon felszólaló Alekszandr Oparin akadémikus rámutatott: a kozmikus utazások korszakába lépett embernek fel kell készülnie arra, hogy gyakorlatilag tanulmányozza a Földön kivüli életet. Az életformák nagyon eltérőek lehetnek a különböző égitesteken. Az anyag alakulását a világegyetemben jelenleg ugy képzeljük el, mint egy szétágazó utrendszert, amelynek elágazásai bonyolult és tökéletesitett formákhoz vezetnek. E formák közül sokról mindeddig fogalmunk sincs. De valamenynyiüket feltétlenül életnek kell tekintenünk.

Hogyan biztositható az emberi tevékenység a hosszantartó ürutazásokon? Meg kell teremtenünk az anyag egész biológiai körforgásának teljes rendszerét. Anatolij Nyicsiporovicsnak, a biológiai tudományok doktorának véleménye szerint, csakis ez oldhatja meg a kérdést, nem pedig az óriási élelmiszer-, viz- és oxigéntartalékok.

A tudományos ülésszakon megvitatott egyik fontos kérdés a Holdra vagy más égitestre küldendő ürhajók csirátlanitása. Ha az ember ott elterjesztené a földi biológiai formákat, mindörökre megszünhetne annak a megállapitásnak a lehetősége, hogy létezik-e valamelyes rokonság a világegyetemben lévő élő anyag között, vagy pedig égitestenként különböző-e az anyag. Egy tudóscsoport, élen Alekszandr Imsenyeck akadémikussal, az ürhajók hevitéssel, sugárzással, vagy vegyi anyagokkal történő csirátlanitás lehetőségeiről beszélt. Az ürhajókat már most csirátlanitott állapotban lehet tartani, még mielőtt elhagynák a földi légkört.

A kozmikus biológia mindennap ujabb tényekkel és kisérleti adatokkal gazdagodik. Egyre növekszik azoknak a tudósoknak és tudományos intézeteknek a száma, amelyek az uj tudományág fejlesztésének szentelik munkásságukat.

A NAPRENDSZER KORA

Egy Észak-Dakotában lelelt meteoritben talált Xenonmennyiség alapján 4,950.000.000 évre becsülik a naprendszer korát. Ez a szám megerősiti a legujabb kozmogoniai számitásokat, amelyek öt milliárd évben tüntetik fel a naprendszer korát.

Miről nevezetes a Panama-pálma?

Az Argentinából származó Panama pálmafa arról nevezetes, hogy leveleiből készitik a népszerü panama kalapokat. Ecuadorban szinte állami monopólium lett a virágzó panamakalap ipar. A kalapokat kézimunkával készitik: egy jó minőségü kalap kidolgozásához legalább 18 napra van szükség. Ezzel magyarázható, hogy még a gyártó országban is egy panama kalap ára háromszorosa, sőt ötszöröse a szokványos kalapnak. De ugyanakkor rendkivül tartós. A panama kalapot tulajdonosa nyugodtan gyürheti, préselheti, tizszer is kimoshatja, mégsem megy ki formájából.

KÉT DÉLI SARK

Buenos Airesben a Déli Sark kérdéseivel foglalkozó szimpozionon több tudós megerősitette, hogy a Déli Sark két különálló részből áll, amelyeket vastag jégburkolattal fedett mély szakadék választ el egymástól.

Földrajzi rekordok

A világ legmagasabb hegycsucsai: a Csomolungma (a Himalája hegységben a Mount Everest nyugati nyulványa) 8847 m., a Karakorum hegységben a Chogori (8611 m) és az ugyancsak a Himalájában emelkedő Kinchinjunga (8578 m).

★

A legmagasabb tüzhányó az argentinai Ojos del Salado (6800 m).

★

Az óceánok eddig mért legnagyobb mélysége 10.899 m. Ezt a mélységet a Challenger II hajó mérte a Mariana szigetektől dél-nyugatra; az ezután következők, amelyeket az illető méréseket végző hajókról neveztek el: Horizon, a Tonga szigetek mellett (10.633 m), Galathea, a Fülöp-szigetektől keletre, (10.540 m), Vityaz, a Kamcsatkai szorosban (10.322 m).

★

A szárazföld legmélyebb pontja a Jordán völgyben elterülő Holttenger, amelynek szintje 394 méterrel fekszik a nyilt tengerek szintje alatt.

★

A legnagyobb tó: a Kaspi-tenger (394.300 négyzetkilométer). Legmélyebb tó: a Bajkáltó Szibériában (1741 m).

★

A leghosszabb folyók: Nilus (6671 km), Mississippi-Missouri (6418 km), és Amazon (6280 km). Ez utóbbi szállitja a legnagyobb vizmennyiséget: 105.000 köbmétert másodpercenként.

★

A világ leghidegebb helysége: Ojmzsakon (Szibéria), ahol télen minusz 73 fokig csökken a hőmérséklet; a legmelegebb helység az eritreai Massaua a Vörös-tenger partján, ahol az átlagos évi hőmérséklet plusz 30,2 fok.

★

A világ legesősebb pontja a Waialeale csucs (Hawai szigetek) évi 11.700 mm csapadékkal; a legszárazabb pont a chilei Pirados, ahol 91 éves „szünet" után 1936-ban esett az első eső.

★

A legkeskenyebb tengerszorosok: a Kis Belt (0,6 km), a Boszporus (0,7 km), a Dardanellák (1,3 km).

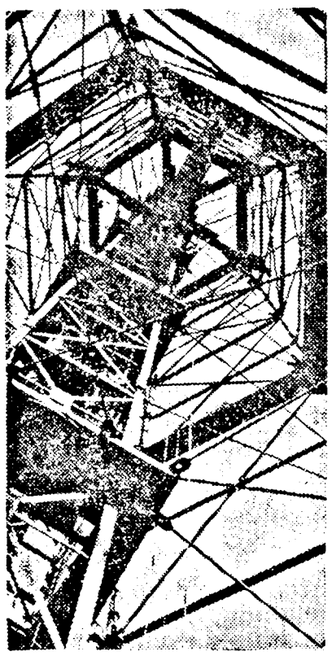

316 méteres televiziós adótorony épül Leningrádban. Ezt az acélcsövekből álló hatszögletü, rácsos épitményt csavarozás és szegecselés nélkül szerelték össze. Az alkatrészek összeilleszlésére villamos hegesztést alkalmaznak. 200 méteres magasságban kétemeletes teraszos épület áll majd a kirándulók rendelkezésére.

Korszerű módszer a gyomorrák megállapitására

A gyomorrák a leggyakoribb az emésztőcsatorna rákos megbetegedései közül (az összes rákos megbetegedések 20—45 százaléka). Gyógyitásának jelenlegi egyedüli módszere a daganat sebészeti uton történő eltávolitása. A betegség kezdeti stádiumában azonban nehéz a rákot megkülönböztetni a szokásos módszerekkel is gyógyitható gyomorfekélytől. Nemrég uj technikát dolgoztak ki a gyomorrák megállapitására. Ez a módszer a tetraciklin nevü antibiotikum két nemrég felfedezett tulajdonságán alapszik. Ennek két származékát — az aureomicint és a terramicint — általánosan alkalmazzák a gyógyászatban.

Megállapitották, hogy a tetraciklin elektiven és hosszu időre rögzitődik a rákos szöveteken; ibolyántuli sugarakkal megvilágitva pedig fluoreszkál.

A gyomorban lévő rákos sejtek jelenlétének megállapitására a betegnek szájon keresztül öt napon át tetraciklint adnak. 30 órával az utolsó adag után erélyes gyomormosást végeznek. A nyert folyadékot centrifugálják, a leülepedő sejteket megszáritják s a csapadékot azonnal ibolyántuli fénnyel megvizsgálják.

Az első kisérletek, amelyeket amerikai orvosok gyomorfekélyes, illetve gyomorrákos betegeken végeztek, százszázalékosan eredményesek voltak, a szövettani vizsgálat minden esetben igazolta a diagnózist.

A numizmatika szerepe a helytörténeti ismeretekben

Dák érmek és elterjedésük Arad vidékén

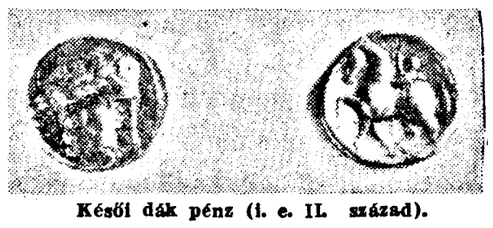

Késői dák pénz (i. e. II. század).

Hazánk történetének régebbi időszakaiban jelentős forrásanyagot jelentenek a régi pénzek. Sokszor ásatások alkalmával, máskor véletlenül bukkannak rájuk. Rendszerint szétszórva találhatók, de vannak esetek, amikor nagyobb tömegü pénz, ugynevezett „kincslelet" kerül a felszinre. Dokumentális értékük igen nagy, mivel segitségükkel mélyebben megérthetjük a hazánk területén élt népek gazdasági- társadalmi viszonyait a fejlődés bizonyos szakaszában: különösen akkor, amikor az irott források igen szegényesek, vagy egyáltalán nincsenek. A régi pénzek nem egyszer az egyetlen kormeghatározó tényezőt jelentik a régészeti ásatásokban.

A pénz mint csereérték Dácia területén i. e. a IV. század második felében jelenik meg és felváltja az egyszerü termékcserét, amely az egész ősközösség időtartama alatt használatban volt. Hazánk területén II. Fülöp és utódja, Nagy Sándor uralkodása idején megjelentek az arany és ezüstpénzek, ami a termékek felhalmozását és az áru megjelenését igazolják Dácia területén. Mindez a dák-géta nép anyagi kulturájának kialakulása idején a termelőeszközök fejlődésének egyenes következménye volt.

Az idegen pénzek, bármennyire is hozzájárultak a Feketetengeri görög városok és a hellenisztikus államok felé tranyuló csere-kereskedelem fejlődéséhez, mégsem voltak elegendők a fejlődő hazai társadalom szükségletének fedezéséhez. Ilymódon előbb-utóbb sor került a dák-géta törzsek, vagy törzsszövetségek saját pénzeinek kibocsájtására.

A dákok csak ezüst pénzt vertek. Többek között Macedoniai II. Fülöp tetradrachmáit utánozták, melynek egyik oldalán Zeusz feje, a másik oldalán egy lovas látható. Ez a dák pénzverés kezdeti szakaszára, (i. e. III. század) annyira jellemző ábrázolási motivum fellelhető a Maros-völgyében, Arad város területén és Paulison felfedezett pénzeken, valamint az Agris mellett egy agyag bögrében talált 132 érmen is.

Egy másik dák éremtipus Nagy Sándor pénzeit utánozza, amelyeknek egyik oldalán Herakles görög félisten feje, a másik oldalon pedig a trónján ülő Zeusz látható. Arad környékén ez a tipus a pécskai pénzeken és a Lippa rajoni Toki lelet 47 érme közül került elő.

Nem egyszer a dák pénzek a két fentemlitett tipus keverékeként jelennek meg. Ilyen érmeket találtak a kerülési dák leletben (116 darab), a Lippa rajoni Temesesti-i leletben (135 darab), továbbá ide sorolható 25 darab Pécskán és 6 darab az aradi sikságon talált érem.

A dák pénzek egyik oldala rendszerint domboru, a másik pedig homoru. Felirás nincs rajtuk, melyből következtetni lehetne a törzsfők neveire, akik az illető érmeket verették. Az i. e. III. és II. században forgalomban volt dák érmek müvészi kivitelezése nem minden esetben azonos. A legrégibbek a makedon pénzek jobb utánzatai, mig a későbbiek egyre inkább eltérnek azoktól.

A dák pénzek i. e. az I. században tünnek el, amikor a dákgéta piacot ellepi a kor elterjedt pénzneme, a római ezüst dinár. Akárcsak a szászvárosi hegyekben lévő dák várakban — Grădistea-Muncelu'ui, Costesti, Piatra Rosie — ugyanugy a pécskai Nagy Sáncon kiásott i. e. I. századbeli dák telepen sem találtak már dák, csak római érmeket.

A dák pénzekre utaló fenti adatok hasznára válnak mindazoknak az idősebb és fiatalabb dolgozóknak, tanulóknak, akik szivesen tanulmányozzák és érdeklődnek hazánk és szülőföldünk régi érmei iránt és azok megmentésének ügyét szivükön viselik. E pénzek megőrzése elsősorban muzeumaink feladata.

Dörner Egon

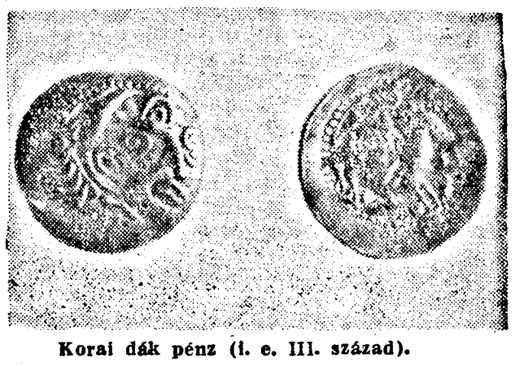

Korai dák pénz (i. e. III. század).

HUMOR

Beszélik, hogy Szuvorov, elfoglalva csapataival egy várost, helyi nevezetességekkel találkozott, akik védelmét kérték.

— Felesleges kérés — válaszolta a tábornok. — Kit védelmezzek? A gazfickókat nem védelmezem, a becsületes embereknek pedig nincs szükségük védelemre.

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala Karl Liebknecht utca 2—4 szám. Telefon: Szerkesztőség: 16—92, 30—87, 33—02. Kiadóhivatal: 28—34. Nyomda: 30—93, 20—77. Tip. IOIL Arad.